

445

253

STOCKHOLMS
STADS BIBLIOTEK

Tidn.

+

Tidok.

5. 4677 - 7/682 to hos P. A. Brodny
 77 26/8 " " " "
 all of sup hos Carl Hoegne

Jacob Hahr

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Stäcken,

N:o I.

Stockholm den 27 Februarii 1782.

Ni må tro godt Folk och Läsare! at jag varit i wända öfwer det här Bladet, — Just, som jag skulle sätta mig ner och skrifa, blef jag sjuk, utan twiswel, af alteration, ty det passar ej gärna at man så zonica nyttjar insändt, N:o I bör man wäl tänka ihop sjelf, om man också hade aldrig så ondt efter tankar, jag kom ihog N:o 1, 2, 3, 4 af Första Stäcken, och imagination at det samma kunde hända med dessa, bidrog utan twiswel til febern. Min sjukwakter ska påstår nu efteråt, då jag är bättre, at jag under paroxysmen skrifit 1, 2, 3, 4 så gällt och så ynkeligt, at dustworna (som flugit i luften och hwilka i anseende til högden jag bor uti, jag räknar för närmaste grannar) blifwit skrämde — Tänkt likwäl, huru en människa kan gjöra ondt utan at rå dersöre, ack! hwad wi äro swaga! och hwad wi kunna hämta för wackra lärdomar . . . . men jag svar alla andra, utom den enda, at det ej är försigtigt, ej öfwerensstämmande med en sund hushållning, ja til och med at det är wädesligt at nästn pränumerera — Nå! jag har ock i min dar pränumererat på Skrifter . . . . men aldrig hädanefter . . . . Nej Sanningloch Nöje! så mycket jag respecterar dig, så dog ändå din utgiftware, och jag ligger här i balance på några skillingar, som jag kunnat gifwa en Åkare för skjuts at tracten af Olofs Kyrka, jag har kunnat sätta dem som mas på et kort, jag har kunnat taga mig en sup Krono-Brännwin, mit fäderne-land til ingen ringa hjelp: med et ord: användt dem så wäl . . . . Jag är sjelf twungen at anföra mig som bewis på all möjlig osäkerhet, jag annonserade i N:o 99, at Andra Stäcken skulle börjas den 20 Februarii, och jag sade en dugtig osanning, hu

Ret

ru mången har jag icke narrat? Några tusende Prænumeranter, d. h. Litteraturens fäder som pustat och stampat i vind med prænumerations Sedeln på bröstet liksom et brandt-tecken och frågat hwar bor Utgifwaren? Men waren wid godt mod, mine Höga Gynnare! — Förtrifften intet, jag mår nu bättre, och N:o 1 har framtågat — es medlerid, så är detta en besynnerlig lycka, och det har kunnat hända at jag dödt, ännu en gång, godt folk! besinna Er, förån Ni träden detta steget, — Men åter Ni hårdnackade! som aldrig låten öfvertala Er, som ej antagen skäl, utan följen edra nycker! som len åt en så liten förlust, om den skulle hända, eller snarare, som tron at det är ren winst at befordra et godt ändamål, för Er wil jag optåcka, at Prænumerations-tilgången som war igenslagen under min sjukdom nu är öpnad på alla möjliga sätt, och at jag tycks wara så reablerad, at jag efter människo-wis at uträkna, ej dörr på detta hundratalet, jag menar Wälsignade Tryckfrihets Skåcken. Jag får äfwen ge wid handen at jag har löften om artiga och intressanta Artielar at införa, sådana, som rödra hwar och en ifrån högsta Classen til minsta Species, såsom: huru wälsignad war handel är, war öfwerwigt i de kända werldsdelarne, huru mycket såd wi utskleppa, huru wi förädla wårt järn, wåra Guld- och Silfwer-Grufwor, wåra inrättningar med sjuk-hus, barnhus och alla slags hus, utom fattighus; ty i det florerande Norden är ingen skam at tigga, on peut honetement demander aumone, och jag måtte säga, at man ger här ganska honetement, så wida tilgångarne äro så ansenlige för hwar och en at ge af.

Härigenom tar jag mig äfwen tilfälle at tacka alla de öfända, som redan insändt och hädanefter insända til Wälsignade Tryckfriheten, jag är dem mer än mycket förbunden, ty utom dem hade skriften warit mindre begärlig. Huru orättwilt jag får Critiquer och påminnelser at jag intet insör alt, behagar Läsaren inhämta of nedanstående Bönestrift — Hwilken Dagblads-Skrifware mera än jag, har Procefsat för en Anonym, och det utan minsta hopp — Apropos! jag brukar hädanefter en stämpel på mina Blad, mera som en liten prydnad än en controll på Tryckeriet, det är et tråd ikullslagit af of Storm eller Åska, med devis ofwanföre Roten Skrift. Skulle detta lilla tecken saknas, så är ej Bladet äkta, och jag har det förtroende til hwarje Köpare at han underrättar mig detom.

Lund.

Ja

Utgifwen den 28 November 1781.

Ödmjukaste Bönestrift.

Med denne Flagan finner jag ej anledning at mig befatta, utan har sökanden, derest han tilltror sig kunna wisa felaktighet hos de här i omförmålte B. Kyrckare, at deruti å. o. t. och ställe, som wederbör, söka rättelse. Stockholm den 30 Nov. 1781.

CARL A. WACHTMEISTER.

Törne Brandt.

Hos Högwålborne Herr Hrefwen, Justitia-Cancelleren och Riddaren anhöller jag i djupaste Ödmjukhet at få andraga följande.

Då Boktryckaren Cronland inför Konglig Hof. Rätten, på Högwålborne Herr Hrefwens och Justitia Cancellerens beifran, blef plikt såld för det han tryckte för mycket för mig, bönfaller jag aldraddmjukast at Boktryckar Stolpe til det minsta blir tiltald för det han trycker för litet, och at han blir befalt at trycka mera.

När det som ej strider emot Hans Kongl. Maj:ts Aldranädigaste förordningar ej emottages, då synes det wara twång, men aldrig frihet i tryck, twårt emot vårt sälla och lyckliga Regerings-sätt.

At principerna äro olika den ena gången emot den andra hos Boktryckaren, och at han endast öfwar et slags enwälde efter sina egna nycker, får jag i djupaste Ödmjukhet bewisa.

I N:o 105 af Dagligt Alla-handa har Herr Assessor Pfeiffer infört et Ode på prosa, som, om vår wälsignade Tryckfrihet intet wore så widsträckt, aldrig kunnat tryckas, intet en gång på Hebreiska. Swänska Auctorer, Utgifsware, eller de som skrifa, kallas för djeflar och hellsweetes hundar, epithéter, som på det fastigaste stäta både Religion och seder, och stuteligen med stora bokstäfwer utläfwas et Præmium för den ädelsinta och tappra hand, som mördar en, flera, eller alla af dem, hwilket likwål blott af en nedrig och penning-snål nog kunde exequeras, om han trodt den anonyma Utlänningen wara så ordhållen, som rik.

Ibland de swar därå på flera tungomål, som blifwit insända til Wälsignade Tryckfriheten, har jag til införande walt det som jag här har den äran at bifoga; och ehuru anständig och solid skrifwit utan några extaser, med et ord: aldeles grundat på vår wälsignade

Tryck-

Tryckfrihet, så hastwa både Herr Stolpe och Herr Assessor Pleiffer
nekat mig tryckningen deraf.

För at sätta dessa sig uphåfwande Censores olyckliga urställning
i så mycket säkrare dag, så följer i djupaste ödmjukhet sielfwa Oden,
hwilken som mig wetherligt är, aldrig ådragit sig minsta upmärksamhet.

Jag anhåller sluteligen aldraddmjukast, at min ödmjukaste begä-
ran uttydes lika så oskyldigt som jag författat den — I den wälsig-
nade Tryckfriheten ligger hela min existance, mit non plus ultra,
mit vade mecum.

Stulle detta hända mig flera gånger och med flera manuscripter,
så blefwo följderna, at alt insändande uphörde, Dagbladet stöts, jag
swälte ihjäl, och det som wore det wärsta, at mina respective Præ-
numeranter, desse ömma och wälgörande människor blefwo bedragne.
Stockholm den 28 November 1781.

Lund.

Suckar.

Alceste! hwar är dit ömma hjärta?

Dit bröst, din rena eld, din dygd?

Du styr . . . Du flytt de barnens smärta

Ut dem du skänkt en Moders skygd.

Och du! som styr! säg, hwad tu tänker

Skall all wår tröst bestå deri?

Ut du åt oss en Styfemor skänker

Uti en ung och kall Silvie.

I barnens namn

Utgif.

Nästa Blad utkommer om Fredag eller den 1 Mars.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag - Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 2.

Stockholm den 1 Mars 1782.

Japaniskt Sago-Brott af en Rådplägning, hwilken, at dömma af Kejsarens namn och andra omständigheter, tyckes hafwa varit hällen wid påß år 1220*).

— — Jag har lagt grunden til den Plan, genom hwilken din Fars fader, den Gudomlige Jesias †), kufwade det Japaniska riket, frälste Riket och satte alt på nu warande wälsignade fot. Han war icke blodgirug, utan gjorde ofta nåd; han wiste at förstå den tunga Regeringsbördan med Gria Konster; han lät Japan deltaga i Chinas läckerheter, nöjen och öfwerflöd, och dymedelst befrämja återbruk, handel och rörelse. Följ hans fotspår o Kejsare! så — —

— — Det första du bör tänka på, är at befästa det Entwälde ödet gifwit dig. Täl inga Små-Kungar. Om du ej wil förgöra dem, så drag dem til dit Hof; Ty när de där förtårdt sina ägodelar, så skola de falla i dina händer. Din Gudomliga Farsfader förstod at skilja sig wid alla gamle, hwilkas erfarenhet och enwished han ganska fäst fruktade blifwa farlige eller oläglige, och ärnade upamma dem, som skulle hafwa at tacka honom för alt, och således blifwa

*) Insändt, enligt min Annonce i N:o 33 Sörsta Skäcken.

†) Jesias hade skilgt sin Pupill och rättmätige Regent Fide Jori wid Kronan och lifwet, men icke förordat frugten deraf mera än et år, då han dog och förklarades för Gud, efter Japanernes sedwänja, som icke för än efter döden sörguda sina Despoter.]

wa honom trogne. Sant är wäl, at de ej kunna förstå de Ämbeten hwarmed de beklådas, men det skadar intet, ty — —

Din Gudomliga Farsader lofwade folket, at göra dem wälmående, men han war ej så galen at upfylla et sådant löfte. Nej, et wälmående folk låter ej regera sig, ty lydnad hwilar på fattigdom, och — —

— — Insöf Japanerne med söta ord, och låt dem få smak för Chinas lustbarheter och nöjen; men för alt, låt Qwinfolken bestyra om seder och lefnadsart, så blifwa Karlarne qwinlige, och det är högst angelägit. Lappri i alt misnöje; tilskapa allenast fattigdom och weklighet, så är du säker; ty när de förnämste lesiwa af din Råd, så betyder menigheten intet.

— — Talade Skattnästaren; då din Farsader, O Kejsare! sief spiran, war jag så godt som ingen ting, och blef på min ålderdom, til mångas afwund, uphögd til denna Syslan. Din Farsader war fattig, men Japanska folket war rikt; och om du har lika så litet som din Farsader, så wet wist, at genom min åtgärd folket har många gånger mindre än den tiden. Huru jag genom ändring i påskrifter på Pergamentet och deltagande för din räkning i Japanska Fattig-Cassan, skaffat dig inkomster och sökt betala din gäld, samt huru alla pengar nu måste gå genom din hand, äro blott små delar af min förwaltning. Men at jag, biträdd af en wandrande Riddare från Siam, upfunnit alt för din räkning, och til din winst låta bereda Bethel i hela dit Rike; den planen och sättet til des utförande, skal förewiga mit minne.

Japanerne beredde för detta sjelfwe sin Bethel, hwaraf du hade ringa inkomst, men nu skal des beredning blifwa den största jowelen i din Krona, och åtminstone skal jag med mina medbröder — — Til din förmon har jag såldt priset på inrikes rå Bethel, och köpt mycket deraf från Formosa. Ehuru den är mycket sämre än den Japanske, har jag dock derigenom rigtat dina Tullar, och straffat de sturff Japanerne, som sådt behålla sin osäld.

Så it är wäl, at denna inrättning kostat mera än den ännu kunnat betala, och at des bestånd synes waklande i anseende til brist af affättning på den beredde Bethel. Mine fiender bewisa wäl at sådant sker af penningebrist; men jag och mina medbröder påstå likwäl at sådant härover af Japanernes fördömda illwilja och enwighet, at
sjelf-

